

Országos Kórházi Főigazgatóság

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:

az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig

A minősítő neve: Dr. Páva Hanna

A minősítő beosztása: igazgató

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

55 725 11 Klinikai fogászati higiénikus

2022. március 09.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábíán Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható
pontszám:

1. 5 pont
Egészítse ki az alábbi táblázatot a hiányzó magyar, vagy latin szakkifejezésekkel!

Latin kifejezés	Magyar kifejezés
alveolitis	<i>fogmedergyulladás</i>
intraoralis	<i>szájon belüli</i>
<i>glossitis</i>	nyelvgyulladás
<i>gingiva hyperplasia</i>	ínyburjánzás
pulpitis	<i>fogbélgyulladás</i>

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2. 6 pont
Csoportosítsa a praecancerosus elváltozások, benignus, malignus daganatok tüneteit időbeni megjelenésük szerint! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. szájnyálkahártyán előforduló gyógyulási hajlamot nem mutató elváltozás
2. szájban előforduló alaki eltérés
3. a szájüregben előforduló, legtöbbször fájdalmat nem okozó, vérzékeny fekélyek, melyeket esetenként bűzös lepedék borít
4. foghúzás helyén nehezen gyógyuló seb
5. nyelven, nyelv alatt található nyelési nehézséget okozó duzzanat
6. indokolatlan szájzár

Korai tünetek: ...1., 4., 6....

Késői tünetek: ...2., 3., 5....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

3.*

8 pont

Ismertesse a parodontitist a megadott szempontok alapján!

Lényege/következménye: Fogágygyulladás, a fogágy rögzítő apparátusának betegsége, mely idővel maradandó, irreverzibilis rágófunkció csökkenést és a fogak meglazulását eredményezi.

Kialakulásában szerepet játszó tényezők: Írjon hármat!

- *gingivitis talaján alakul ki*
- *lokális kockázati tényező a dentális plakk*
- *szisztémás szervezeti hajlamosító tényezők (pl. diabetes mellitus, immunhiányos állapot, örökletes tényezők)*
- *helytelen, egészségtelen életmód (dohányzás)*

Jellemző tünetei: Írjon kettőt!

- *tasakképződés*
- *tapadásvesztés*
- *alveolaris csontpusztulás, ami foglazuláshoz, fogvesztéshez vezethet*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4.*

4 pont

**Írja le a szopás, szoptatás fogászati szempontból fontos/jelentős hatásait!
Írjon négyet!**

- *a szopáskor keletkező vákuum elősegíti az állcsontok fejlődését*
- *a szopáskor végzett izommunka a rágóizmok harmonikus fejlődésének hatásos ingere*
- *a szopáskor keletkező húzóerő segíti a csontnövekedést*
- *csökken az állcsont- és fogazati fejlődési rendellenességek kialakulásának lehetősége*
- *a szopás a szabályos fogazat kialakulásának egyik fontos tényezője*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

5.*

2 pont

Írja le a tercier fogászati prevenció célját!

A már kialakult betegségek ellátása és helyreállítása konzerváló, szájsebészeti és protetikai beavatkozások útján.

6.*

5 pont

Ismertesse a fluoridtabletták adagolásának szabályait, módszereit! Írjon ötöt!

- *Minden szisztémás fluor adagolási módszernél ismerni kell a település ivóvizének fluor tartalmát.*
- *Egyszerre csak egy szisztémás módszer alkalmazható és az egyféle lokális módszerrel kombinálható.*
- *Az adagok alkalmazásakor figyelembe kell venni a gyermek testtömegét.*
- *A napi 0,03 mg/testsúlykilogramm fluor mennyiséget nem szabad túllépni.*
- *A tablettákat el kell rágni, illetve hagyni kell a nyálban feloldódni.*
- *Csecsemőknek egy darab szétnyomott tablettát kell étkezés közben beadni.*
- *A tablettákat este, fogmosás után célszerű beadni, hogy a szájban minél hosszabb ideig legyen magas a fluorkoncentráció.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7.*

4 pont

Írjon le a fogzás lehetséges kísérő tünetei közül négyet!

- *hőemelkedés, láz*
- *gyomor-, bélpanaszok, hasmenés*
- *fokozott nyálzás*
- *bőrkiütések*
- *nyugtalanság, nyugtalan alvás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8.*

6 pont

Soroljon fel két-két élelmiszert, amelyek tartalmazzák az alábbiakban megadott vitaminokat!

E-vitamin: *...növényi olajok, olajos magvak, búzacsíra, tojássárgája...*

Folsav: *...spenót, sóska, karfiol, brokkoli...*

C-vitamin: *...paprika, narancs, alma, kelkáposzta...*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

9.

3 pont

Párosítsa a fogazatokhoz a korcsoportokat! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. vegyes fogazat	A. 12-18 éves kor
2. tejfogazat	B. 6-12 éves kor
3. maradó fogazat	C. 2-6 éves kor

1.- ...*B*..., 2.- ...*C*..., 3.- ...*A*...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10.*

7 pont

Soroljon fel a súlyos fogágybetegség kialakulásában szerepet játszó tényezők közül hetet!

- *rossz szájhygiéné, fokozott hajlam a plakkakkumulációra*
- *plakkakkumulációt elősegítő helyi plakkretenciós tényezők*
- *a beteg nem kellő motivációja*
- *a rendszeres szájhygiéné és fogorvosi kezelések elhanyagolása*
- *occlusalis túlterhelés*
- *dohányzás*
- *emocionális stressz*
- *életkor és nemi hovatartozás*
- *genetikai tényezők, halmozott előfordulás a családban*
- *etnikai hovatartozás*
- *a szervezet védekező képességét csökkentő általános betegségek (AIDS, diabétesz)*
- *a táplálkozással összefüggő hiánybetegségek*
- *osteoporosis*
- *korábbi parodontitis*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11.

4 pont

Húzza alá a felsorolt édesítő anyagok közül a kalóriamenteseket!

- aceszulfám
- szacharóz
- aszpartám
- xilit
- szacharin
- glükóz
- szorbit
- ciklamát

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

12.*

7 pont

Sorolja fel a szájüregi daganatok megelőzésének primer prevenciók lehetőségeit! Írjon hetet!

- *rendszeres szűrővizsgálaton, fogorvosi vizsgálaton való részvétel*
- *egészséges életmód*
- *rágásra szoktatás*
- *egészséges táplálkozás*
- *rendszeres önvizsgálat*
- *környezetvédelem: légszennyezettség csökkentése, károsanyag-kibocsátás visszafogása*
- *szociális intézkedések: a rászorulóknak számára fogápolási eszközök biztosítása*
- *oktatás, széleskörű tájékoztatás*
- *egyéni higiéné, a fogazat gondos ápolása*
- *ismert rizikótényezők, káros szenvedélyek kerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás)*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

13.

6 pont

Párosítsa a caries következményes betegségeit a rájuk jellemző sajátosságokkal! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. pulpahyperaemia	4. periodontitis apicalis
2. pulpitis	5. periostitis
3. pulpangrén	6. odontogén osteomyelitis

- A. Rendkívül heves, kisugárzó fájdalom, duzzanat az áthajlási redőben, a fog mozgatható, felléphet láz, hidegrázás.
- B. A fog környezetében kisugárzó, feszítő fájdalmat érezhet a beteg, de lehet fájdalommentlen is.
- C. Spontán fájdalom általában nincs, de inger hatására heves fájdalom jelentkezik.
- D. Lokális és általános gyulladással tünetekkel jelentkeznek.
- E. Akut formájában elhúzódó, rendkívül heves fájdalom jelentkezik különböző ingerekre. Éjszaka fájdalmas roham keletkezhet.
- F. Krónikus formája főként röntgenológiai elváltozásokat okoz. Akuttá válhat, ha elzáródik a gyökércsatorna.

1.—...**C**..., 2.—...**E**..., 3.—...**B**..., 4.—...**F**..., 5.—...**A**..., 6.—...**D**...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

14.

5 pont

Húzza alá az alábbi felsorolásból a felnőttek prevenciós gondozásának lehetőségeit!

- konzerváló fogászati, endodontiai beavatkozások
- rendszeres szűrővizsgálatok
- szájhigiénés kezelések
- táplálkozási tanácsadás
- stomato-onkológiai vizsgálat
- családi anamnézis felvétele
- antibiotikus terápia
- secunder cariesek felismerése
- fogpótlások
- góckutatás

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

15.

6 pont

Csoportosítsa az alábbi megállapításokat a megadottak szerint! Írja a betűjeleket a megfelelő helyre!

- A. A gyermekek szájápolását 2-3 éves korában kell elkezdni, amennyiben már a tejfogazat teljessé válik.
- B. A várandósság alatt a hormonális változások miatt ínygyulladás léphet fel, amely alapos szájápolással kontrollálható és szülés után megszűnik.
- C. A baba első fogorvosi látogatásának ideje a fogváltás időszakában javasolt.
- D. Primer-primer prevencióról a várandós kismamák esetében beszélhetünk, amikor nem csupán az anyáról, hanem még a baba születése előtt az órá vonatkozó megelőző intézkedésekről van szó.
- E. A harmadik trimeszter első fele a másodikhoz hasonlóan veszélytelen, ám a trimeszter második szakaszában a gyermek fejlődésére való tekintettel fogászati kezelés már nem javasolt.
- F. A várandós nő hányás után lehetőség szerint öblítse ki a száját tiszta vízzel, illetve fluoridos szájvízzel.

Hamis állítás: ...A., C., E....

Igaz állítás: ...B., D., F....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

16.*

5 pont

Sorolja fel a fogkő-eltávolítás pozitív hatásait! Írjon ötöt!

- *a lehelet, a szájíz üdévé, kellemessé válik*
- *a baktériumok számára kedvező környezetet biztosító lepedék és fogkő eltávolításával megszűnik a fogínygyulladás*
- *csökken a fogszuvasodás, fogvesztés esélye*
- *a fogak fehérebbé, csillogóbbá válnak, ezáltal a megjelenés fiatalosabbnak tűnik*
- *a fogfelszínen nehezebben tapadnak meg a baktériumok, így a fogkő újraképződése is nehezebb*
- *a szájhygiéna fenntartása könnyebbé válik*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17.

7 pont

Csoportosítsa az érzéstelenítő szerekhez jellemzőiket!

1. A gyakorlatban 4%-os hatóanyagot és 1:100000 adrenalin tartalmaz.
2. Adrenalin nélküli változatában maximum 10 ml adható be.
3. Kiemelkedő diffúziós képesség jellemzi és hatásos gyulladt szövetek érzéstelenítésében.
4. Adrenalin tartalmú változatából maximum 20 ml adható be.
5. Jó diffúziós képességű, ezért terminális-, vezetékes- és nyálkahártya érzéstelenítésre egyaránt használható.
6. A beadható maximális mennyisége: 12,5 ml (500 mg).
7. A gyakorlatban 2%-os oldatát használják.

Lidocain: ...2., 4., 5., 7....

Ultracain: ...1., 3., 6....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

18.*

6 pont

Nevezzen meg a multibracket rendszer viselésével/épségének megőrzésével, és tisztításával kapcsolatos szabályok közül hatot!

- *tilos a készülékelemek kézzel, vagy idegen eszközökkel történő feszegetése*
- *tilos a kemény ételek fogyasztása*
- *egyres sporttevékenységek gyakorlása, illetve éjszakai fogcsikorgatás esetén fogvédő sínek használata javasolt*
- *a főétkezések után ajánlott a fogmosás*
- *minden étkezés után javasolt az alapos szájoöblítés*
- *a bracketek közötti és ív alatti területek tisztításához interdentalis kefe használata javasolt*
- *a fogmosásokat követő öblítés időtartamának és alaposságának növelése ajánlott*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

19.

4 pont

Egészítse ki az alábbi mondatokat!

A *...dentális plakk...* egy olyan, a fogak, tömések, fogpótlások felszínéhez, az akvirált pellicula segítségével, erősen tapadó baktériumréteg, mely a száj kiöblítésével, vagy vízszugárral nem, csak dörzsöléssel távolítható el. Fő alkotói az intercellularis mátrixban kolonizálódó bakteriális törzsek, amelyek a *...biofilmben...* helyezkednek el. A gingiva szintje feletti baktérium masszát *...supragingivalis plakknak...*, és amennyiben az ínyszél alatt tapad akkor *...subgingivalis plakknak....*nevezzük.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)